

УДК 33:631.3:631.11(477)

WARE OF AGRARIAN ENTERPRISES OF UKRAINE
ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ**Gutsul T.A. / Гуцул Т.А.***s.e.s., as prof. / к.е.н., доц.*

ORCID:0000-0002-1826-240X

Miniailo V.M. / Міняйло В.М.*student / студент**National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,**Kiev, 15 Heroiv Oborony Street, 03041**Національний університет біоресурсів і природокористування України,**Київ, вул. Героїв Оборони 15, 03041*

Анотація. Охарактеризовано сучасний стан матеріально-технічного забезпечення аграрних товаровиробників України. Окреслено проблеми його формування в умовах обмежених фінансових можливостей сільськогосподарських виробників та недостатнього обсягу державної підтримки сільськогосподарських підприємств. Запропоновано шляхи удосконалення матеріально-технічного забезпечення аграрного сектору України.

Ключові слова: матеріально-технічна база, технічне забезпечення, аграрні підприємства, знос, диспаритет цін.

Вступ

Сьогодні в аграрному секторі України досить гострою є проблема оновлення матеріально-технічних засобів, у вирішенні якої важливе місце займає формування ринку техніки та надання сільськогосподарським виробникам сервісних послуг. Розв'язання цих питань стримується важким фінансовим станом товаровиробників, їх досить низькою платоспроможністю, відсутністю системного довгострокового кредитного забезпечення аграрного виробництва.

Основний текст

Упродовж останніх років матеріально-технічна база агропромислового комплексу зазнала значної руйнації. У зв'язку з тим, що більшість сільськогосподарської техніки відпрацювала свій амортизаційний строк, кошти, які передбачені для придбання нової, товаровиробники витрачають фактично на її ремонт і технічне обслуговування. Тому одним із пріоритетів національної аграрної політики слід вважати технічне оновлення й матеріальне забезпечення сільського господарства. Адже матеріально-технічне забезпечення аграрного сектора України в сучасних умовах досягло тієї критичної межі, коли, навіть за умови існуючої динаміки та не застосуванні кардинальних заходів стосовно її покращення, уже в найближчий час йтиметься про порушення технологічних процесів у тваринництві й рослинництві та суттєву екстенсивність виробництва в сільському господарстві взагалі [1].

Технічне забезпечення сільського господарства досягло критичної межі (табл.1). Кількість тракторів зменшилась з 319 тис. штук у 2000 році до 129,3 тис. штук у 2017 році, або на 59,5%, зернозбиральних комбайнів – на 58,8%, кукурудзозбиральних комбайнів – на 81%, кукурудзозбиральних комбайнів – на

69%, бурякозбиральних комбайнів – на 69,4%, льонозбиральних комбайнів – на 94%, вантажних автомобілів - на 64,2%, доїльних установок - на 71,6%. Наведені дані свідчать, що в 2000-2017 рр. матеріально-технічна база аграрних підприємств не розвивається.

Таблиця 1

Забезпеченість аграрних підприємств України сільськогосподарською технікою

	Роки				
	2000	2010	2015	2016	2017
Трактори, тис.шт	318,9	151,3	127,9	132,7	129,3
у розрахунку на 10000 га ріллі, шт	124	78	68	71	69
Зернозбиральні комбайни, тис.шт	65,2	32,8	26,7	27,4	26,8
у розрахунку на 10000 га посівної площі культур зернових (без кукурудзи), шт	59	36	35	38	38
Кукурудзозбиральні комбайни, тис.шт	7,9	2,5	1,6	1,5	1,5
у розрахунку на 10000 га посівної площі кукурудзи, шт	81	12	5	5	4
Картоплезбиральні комбайни, тис.шт	3,6	1,7	1,2	1,2	1,1
у розрахунку на 10000 га посівної площі картоплі, шт	1338	590	531	553	612
Бурякозбиральні машини, тис.шт	13	4,2	2,4	2,3	2
у розрахунку на 10000 га посівної площі буряків цукрових фабричних, шт	165	92	114	84	68
Льонозбиральні комбайни, тис.шт	1,7	0,5	0,2	0,2	0,1
у розрахунку на 10000 га посівної площі льону, шт	729	84	31	28	32

Авторська розробка на основі даних Державної служби статистики України [2]

Спостерігається істотне скорочення кількості усіх видів техніки з розрахунку на одиницю площі, що пов'язано в першу чергу із зростанням її продуктивності, зміною технологій вирощування окремих культур та зміною площі посівів сільськогосподарських культур. Звертає на себе увагу той факт, що в кількісному вираженні за період 2010-2017рр. зернозбиральних комбайнів стало менше на 6 тис. штук. З розрахунку на 10 тисячу гектар площі посівів зернових культур їх кількість зросла на 2 комбайна.

Розподіл основних видів техніки між сільськогосподарськими підприємствами і господарствами населення показує, що в господарствах населення сконцентровано 62,8% тракторів і лише третина комбайнів (табл. 2).

Це пояснюється тим, що саме в сільськогосподарських підприємствах

сконцентровано виробництво зернових культур (в тому числі і кукурудзи), цукрового буряку та льону. І хоча 98% картоплі вирощується в господарствах населення, при цьому вони майже не використовують спеціалізовані картоплезбиральні комбайни.

Таблиця 2

Співвідношення наявності основних видів сільськогосподарської техніки за категоріями господарств, %

	2010р.	2015р.	2016р.	2017р.
Трактори:				
у сільськогосподарських підприємствах	44,4	41,3	39,0	37,2
у господарствах населення	55,6	58,7	61,0	62,8
Комбайни:				
у сільськогосподарських підприємствах	61,2	66,6	72,0	70,9
у господарствах населення	38,8	33,4	28,0	29,1

Авторська розробка

Для вирішення проблеми зростання рівня технічної озброєності сільськогосподарських підприємств необхідно послабити ціновий диспаритет на промислову та сільськогосподарську продукцію. Незважаючи на те, що в період 2010-2017рр. ціни на продукцію сільського господарства мали вищі темпи зростання ніж ціни на промислову продукцію, однак диспаритет зберігся.

Якщо у 2010 році для купівлі трактора «Беларус» потужністю менше 40 кВт потрібно було продати 132 тонн пшениці або 49 тонн молока, то в 2017 році – відповідно, 70 тонн і 37 тонн. Але зернозбиральний комбайн в 2010 році можна було купити за 1010 тонн пшениці, а у 2017 році вже за 1165 тонн.

Унаслідок цінового диспаритету сільськогосподарські підприємства втрачають великі кошти, що призвело до різкого погіршення обсягів капітальних вкладень аграрних виробників, майже зупинене оновлення матеріально-технічної бази. Отже, вагомим підстав говорити про послаблення диспаритету цін у сфері аграрного товарообміну немає.

Дослідження показують, що саме із зміцненням і розвитком матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств зростає виробництво сільськогосподарської продукції. Як кількісні, так і якісні показники сільськогосподарського виробництва, рівень задоволення попиту населення в продуктах харчування повністю залежать від рівня розвитку продуктивних сил аграрних підприємств. Але на зміцнення їх матеріально-технічної бази значний вплив має розвитку галузей промисловості, котрі поставляють їм засоби виробництва.

Заключення і висновки.

Зниження темпів оновлення основних засобів аграрних підприємств та високий ступінь їх зносу, потребують вирішення кола питань щодо належного технічного забезпечення аграрних товаровиробників. Зокрема, потребують вирішення такі проблеми:

- зниження диспаритету цін на промислову та сільськогосподарську

продукцію, що дасть змогу підвищити купівельну спроможність сільськогосподарських товаровиробників;

- доступне кредитування сільськогосподарських товаровиробників;

- покращення інвестиційного клімату в країні, що сприятиме залученню інвестицій в українську машинобудівну галузь;

- державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників шляхом запровадження фінансування цільових програм, які були б спрямовані на покращення їх матеріально-технічного забезпечення.

Отже, без застосування сучасних технічних засобів в аграрному виробництві та без залучення інвестицій неможливе підвищення якості сільськогосподарської продукції та зниження собівартості її виробництва. Для покращення технічної забезпеченості української сільськогосподарської галузі потрібно перейти на інноваційний шлях розвитку, що прискорить процес впровадження новітньої техніки і технологій та значно підвищить якість продукції.

Література:

1. Смолінська С. Д. Фінансові проблеми матеріально-технічного забезпечення аграрних підприємств / С. Д. Смолінська, І. В. Мельник. // Молодий вчений. – 2018. – №1. – С. 541–544.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

References:

1. Smolins`ka S. D. Finansovi problemy` material`no-texnichnogo zabezpechennya agrarny`x pidpry`yemstv / S. D. Smolins`ka, I. V. Mel`ny`k. // Molody`j vchenny`j. – 2018. – #1. – S. 541–544.

2. Oficijny`j sajt Derzhavnogo komitetu staty`sty`ky` Ukrayiny`. [Elektronny`j resurs] - Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Abstract. *The solution of the material and technical resources updating problem in agrarian enterprises is restrained by the difficult financial situation of commodity producers, their low solvency, the lack of system long-term credit support for agricultural production.*

There is a significant reduction in the number of all types of equipment per unit area, which is primarily due to the increase in its productivity, the change in the technologies of growing individual crops and changing the area of agricultural crops.

The distribution of the main types of technology among agricultural enterprises and households shows that 62.8% of tractors and only one third of harvesters are concentrated in households.

As a result of price disparity, agricultural enterprises are losing large amounts of money, which led to a sharp deterioration in the volume of capital investments by agricultural producers, and the updating of the material and technical base was almost stopped. Consequently, there are no compelling reasons to talk about the weakening of price disparities in the field of agricultural commodity exchange.

Strengthening and developing the material and technical base of agricultural enterprises is a major factor affecting the growth of agricultural production. Indicators of agricultural production efficiency and the satisfaction level of population demand in food products depend entirely on the level of productive force's development of agrarian enterprises. The development of industries has a significant influence on the strengthening of enterprise's material and technical base. Reducing

the rate of fixed asset's renewal in agrarian enterprises and their high degree of wear and tear, require the solution of issues concerning the proper provision of technical support to agricultural producers.

Key words: *material and technical base, hardware, agrarian enterprises, wear, price disparity.*

Статья отправлена: 22.11.2018 г.

© Гуцул Т.А., Міняйло В.М.